

Tady je Matěj Skalický a tohle je Vinohradská 12.

Ministerstvo Financí na Vrhnu vláde na příští rok státní rozpočet se schodkem 252 miliard kr. Zmírnět propad státní financí má vládní usporný palíček.

Hrubí domácí produkce podle nového odhadu Ministerstva Financí za celý tento rok sníží o dvědesetěny procenta.

Příště dobyh se ekonomika měla vrátit v postatnějším udostu.

Ministerstve plánojí z šafem státníka si vědnat i během září.

Opozice je už teď velmi kritická.

Asi 300 letos a asi 250 miliard příští rok.

Schode k státního rozpočtu se má změňčovat.

Ekonomika zatím stagnuje.

Téma pro ekonomiku a bývalou zástupkiní Česka při světové bance Janu Matesovou.

Dnes je pondělí čtvrtého září.

Dobry den vítajte tady u nás ve Vinohradské 12 zase po nějaké doby.

Dobry den děkuje za pozvání.

6 minut před půlnocí ze čtvrtka napátek odevzdalo Ministerstvo Financí vládié návrch státního rozpočtu na příští rok.

Příčem všchodek by měl být 252 miliardy korun je to moc nebo málo.

Je to hodně.

Samozřejmě když v květnu přicházalo Ministerstvo Financí na přicházala vláda s prvním uvedením toho konsolidačního balíčku říkalo

deficit v roce 2024 bude 210 miliard, pak se mluvilo 235, pak až o 270, tak 252 je lepších než 270.

Zároveň už s předstihem předtím zveřejněním, pan minister zdělil, on ještě měsíc ten nástřel rozpočtu bude spřesňovat.

252 miliard je hodně, je to veliké zadlužení obrovské.

Před rokem 2019 se vláda s parlamentem tahaly o každou jednu miliardu, stávkovalo se kvůli tomu, teď máme 252.

Zároveň opozice měla takový ten návrh, že by snižovala deficity pomalej, o 50 miliard ročně a že by to tak bylo lepší.

No lepší to tak není čím pomalejší je ten proces, tím víc narůstají náklady na zadlužení země, protože ty rostou stále ste větší částky.

Při poměninu vysokých úrokových mírách každý rok tam teď ubývá tak 20-30 miliard budoucnosti, to bude více,

čili to je každý rok 20-30-40 miliard, které stát bude muset zaplatit a přitom z toho žádnou veřejnou službu neposkytne.

Čli čím rychlej se odstraní ten strukturální deficit, který máme ve výšši 220-250 miliard momentálně a to je deficit, z kterého ekonomika nevyroste.

Ten se s námi pořád bude držet i příkl ekonomickém růstu, mandatorní výdaje po rostou, čili ten musíme snipe dva škirty a co nejřichlej.

Ale teď vlastně ten návrch rozpočtu je na té úrovni, co navrhovala opozice, 50 miliard ročně.

Teď chci říct, ono to bude od 40 miliard oproti tomu letošnému schodku, který stále má být kolem 300 miliard korun lehce pod na druhou stranu,

když mluvíte o tom, že to zadlužení je stále vysoké, měli jsme tu schodky v minulých letech. Já vím, že kovidových, ale byli tu 360, 420, 367.

Tak není těch 252 odhadovaně, vlastně docela úspěch i s ohledem na to, že někdy ještě letos na jáře mohlo to být těch 270,

to byl taky nakonec státní strop pro ten deficit, tak není to úspěch i pana ministra Stanjuri, že to je jenom v uhozovkách 252.

Proti tomu, co to mohlo být, nebo kdyby náhodou zohlednil návrhy opozice, tak to nebylo 252 miliard ani v tom návrhu, ale bylo by to třeba zase 400 miliard.

Nicméně je to hodně pořád, je to hodně prostě nemůžeme se ukolébávat tím, že je to jenom další 26.000 na každého obyvatele Česká včetně Novoj Rozencu.

Pojďme se podívat trochu blíže na ten rozpočet, ale připomínám, abyste to sama říkala, že škatulata, hejbejte se, bude celé září, než to půjde finálně odklepnuť přes vládu, tak díval jsem se, že

ministerstvo obrany dostane mnohem víc peněz, asi 150 miliard,

to je rozpočet o kolik, 35% vyšší, je to samozřejmě kvůli tomu závazku 2% HDP výdajů na obranu, jak to hodnotíte. Kdo kvůli obraně přijde o peníze?

Já bych v tomto případně neřekla, že někdo přijde o peníze, protože i ten nejstříhlejší stát nejliberálnějších, nejkonservativnějších z toho lidiska, jak se to používá v Evropě, ekonomu, který by se neměl s lidem do života taky, ale musí za ištět bezpečnost.

Na základě požadavku vojáků jsme měnili například specifikaci na pořízení dronů, protože v souvislosti s válkou na Ukrajině tak armáda některé akvizice přehodnotí.

Naše bezpečnost dlouhou dobou byla značně podhodnocená a teď vidíme, že je ale opravdu bezprostředně ohrožená. To nejsou nějaké politické fráze, to je naprostý fakt a stát musí za ištět bezpečí svých obyvatel, čili to, co jsme leta zanedbávali, je potřeba tady dohánět.

Ministerstvo obrany je téměř rok vědná vás američany oproti letounů F-35 Česku.

Armáda postupně přibývá nové obrněnce tytuusty.

Je to veliký skok, to se nedá srovnat.

Můžeme tady byla spod těch dveří, zadní částí vozu, je to tady hodně stisněné.

Ale ve srovnání z vozem MPP 40 je tu místa a vaděj.

Tak to je nedá s ní zdělat nevěhnutelný náklad.

Doufám, že se bezpečnost podaří, takže žádné boje nebudou na našem území, to by bylo přece ještě horsí.

Rezort obrany je ten, který si ze všech ministerstev vpolepšil nejvíc.

Naopak pořádně škrtat musí ministerstvo pro místní rozvoj, jeho výdaje se sníží o polovinu.

U ministerstva zdravotnictví budou nižší o čtvrtinu, to same u rezortu průmyslu a obchodu.

Kromě výdajů se mírně sníží i příjmy, rozpočet ale není finální.

Než ho vláda pošle do poslanecké sněmovny čekají ji v září ještě dlouhá vyjednávání.

Ve stejném měsíci se přitom svede sněmovní boj o konsolidační balíček.

Asi 200 miliard korun má konsolidační balíček ušetřit v příštím roce.

Opozice nic maj nekritizuje, že to je hlavně daňový balíček, ne, konsolidační.

Že se budou v příštích dvou letech zvedat daně asi o 70 miliard, že to je prostě pro inflační věc.

A tého to má tuším začít, se nashůzim, my budeme mít celou řadou poznivacích návrhů.

Tak pomůže podle vás právě tento balíček, který obsahuje změny nebo zasáhne do asi 63 zákonů, bude se muset dělat novelizace, je to ta věstra má uzdravit v Česku finance?

Ona neuzdraví finance, bude muset pokračovat tahle úsporná kúra,

ale určitě by bylo horsší, kdyby výdaje na straně stát, nebo ten deficit byl vyšší o těch 98, nebo přibližně 100 miliard, kdyby nebylo toho balíčku.

Ano, můžeme říct, stačilo do držet to, co původně ústně bylo slíbeno a co bylo v důvodové zprávě, když se schvalovali daňové změny na konci roku 2020 návrh předložený hnutím.

Ano, a podpořený ODS a SPD, to všemu se populárně říká zrušení superhrubém zdy, a to by v dnešní době zhruba představovalo těch 100 miliard, nebo možná 120 miliard, a nebyla celá tahle strašná politická anabáze a změny 63 zákonů hnutné.

Ale nicméně, stalo se, z ekonomického hlediska to je nepochopitelné, ale prostě stalo se.

Čili je dobře, že aspoň nějaká tahle forma úspor tam je.

Ona tá velká forma úspor by měla být u dotací, my pořád nevíme, které dotace to budou, ale je určitě naprosto v pořádku, že se vláda chystá výrazně snížit dotace rezortní.

Asi o 50 miliard v příštím roce. Ono to je rozpočteno už po rezortech, ale tak konkrétně tam ještě není.

Česká Republika má velice, velice napětý trh práce, nemůže být nikdo snataní, kdo sleduje, ale sponě o kraju je zprávek, kdo by to nevěděl. Ono to vypadá jako velice pozitivní, že máme nízkou nezaměstnannost.

Ale ve skutečnosti to znamená, že máme velké množství podniků nebo institucí, včade jakých organizací zaměstnavatelů, kteří by nevyžili bez státních dotací.

Žijí čistě ze státních dotací, když to jsou soukromé komerční subjekty a vážou lidi.

To není tak ve většině případu, že by jejich zaměstnanci byli nezaměstnaní ve chvíli, kdyby instituce ne dostávali dotace a tedy museli zavřít.

Oni by přešli těm jiným zaměstnavatelům, kteří mají perspektivy růstu a zoufalehledají pracovníky, které na tom Českém trhu nemohu najít.

Takže dotace velmi březdí Českou ekonomiku.

Pani Matysová, my jsme to už změnvali, že leto se má na plnit 295 miliardový schodek rozpočtu. Pan minister Staniura říká, že to může být 10 miliard méně, 10 miliard více.

Prostě je to zhruba 300 miliard korun.

Připomenu, že to vláda obhajovala jako vrchně odpovědný rozpočet, že neměla žádnou jinou možnost udělat jinak, to tvrdili najáře letos.

Téměř 3,4 Čechů se nisměně bojí dopadu schodku státního rozpočtu na vlastní finanční situaci.

To je výsledek pluskumu median pro radiožornál, který byl skutečně na začátku prázdněn.

Je to odůvodněná obava 3,4 Čechů.

Nějaký dopad na ekonomickou situaci většiny domácností ten obadíček mít bude.

U některých skupin to bude větší dopad, u některých menší, ale je to skutečně rozložené přes všechny sociální skupiny.

Ale kdyby vláda nekonsolidovala veřejné finance, nezlik vydovala co nejrychleji ten strukturální defici, tak potom jsme opravdu dríveči později nevyhnutelně, naprosto nevyhnutelně dostili do té situace, ve které před 13 až 8 lety byl řecko.

To znamená, že už České republice nikdo nepude chtít půjčit, a že bude nutné ten strukturální defici zlikvidovat na jednou.

Čili udělat jako jistý dopad do životní úrovni po té, co jsme se v předchozích letech se v předchozí vlády rozmáchli v tom rozdávání, a konec konců stále ještě i fěloval vláda, tak, že jsme si to nemohli dovolit,

že na to Česká ekonomika nevidělala,
a podotíkám ani při růstu nevidělá.
Tak to jsou prostě malé dopady do životní úrovně,
kterými předcházíme tomu, aby jednoho dne ten dopad byl dramatický.
Rozumím tomu, ale bavíme se tady i o těch 300 miliardách na letošní rok,
ještě předtím balíčkem.
To je něco, co podle vás neměla vláda kočírovat už trošku lépe.
Považujete ten 300 miliardový schodek letos za dodržitelný.
Teď už ho považuju za dodržitelný,
protože vidíme, jak už v průběhu léta, vlastně už v průběhu čermna,
začali velmi rychle test Evropské dotace.
Ono to dělá hodně, to jsou sem zřejmě,
skoki potom v desítkách miliard.
Kromě toho teď už vidíme,
že ten mimořádný příjem z Winfoldaně,
který bude po prvé splatný až v září,
nebude tak strašně nízký, jak se čekalo třeba v březnu,
ministerstvo financí říká,
teďže už má realistického odhadu je na více než 60 miliard,
možná 64, možná 67, ale zkrátka nebude to 40.
Čili teď už se zdáže je to realistické,
také víme, že v tichosti dostala ministerstva pokyn už na jahře,
kolik mají skutečně ze svých provozních výdajů už 3,
czyli kolik nemají použít dokud nebudou věji,
že rozpočet za celý rok vychází s dobrým deficitem.
Takže teď už věřím, že realistické to je.
No, já jsem se ještě k tomu chtěl ustát právě k té debatě s jinými ministerství,
totiž pan minister financí chce, je to jeho plán,
ještě do konce roku už je třeba kolik patrát, až 20 miliard.
Pokud najdeme už spory, někde jsme si 15-20 miliard,
běžných provozních výdajů,
a věřím, že najdeme, už jsme poměrně daleko v těch vyjednávání,
pak je vysoká šance, že ten rozpočet utržím je vplánované víši.
Nicméně přiznává, že v tuto chvíli ještě neví úplně kde respektive
není na tom schoda u vnitř vlády,
není toho času už dost málo na to, aby s tím nápadem, kde teda už je tři přišel.
Pokud by ministerstva i přestu neschodu
neměli už vymyšleno, kde zatím ty peníze neutratí,
čili pokud by postupovali tak, že a slyšíme, že možná budeme mů se čtřit,
tak rychle uzavřeme smlouvy,
abychom všechny naše výdaje už měli pod smlouvou a nemohli škrtat.
Pokud k tomu přistoupili takhle, tak samozřejmě ty peníze nenajde.
Pokud mají, ale přece jenom počítají s tím,
že možná budou muset část těch svých rozpočtů na výdajové straně nevyužít

a jenom není schoda, jestli to udělají,
a nebo jestli ještě by případně ty peníze ve zbytku roku vyplatili,
tak tam si myslím, že pohrádna děje je.
Přístě pobavit o jedné věci, ktočiz stagnace české ekonomiky.
Mezi ročně tu pokles o čtyři desetiny HDP
oproti prvnímu kvartálu, v tom druhem o jednu desetinu růst,
ale to je prostě stagnace.
To jsou čísla předpárny zvěřeně na českým statistickým úřadem.
My máme velmi vysokou inflaci, strašně vysokou inflaci.
Myslím, že všichni ekonomové v Česku doufali,
že nikdy se nemůže stát, že bychom na taková lečísla došli,
a z takhle vysokou inflací se skrátka nevěrovnáte bez poklesu ekonomiky.
Prostě...
V tomto chvíli 8,8% za červenec.
Mezi ročně.
No, ale to je proto, že loni tou dobou v červenci,
ale už i v černu byla nesmírně vysoká ta inflace,
čili z vysoké základny, s ceny odrážely,
ona za dva roky, čili za tou dobu,
ne, 12. měsíců a 24. měsíců
i nějakých skoro, suma 30%, to je strašné.
A za celý letošný rok bude kolik 11, asi se počítá z 11%.
To je ten průmět těch měsíců, oni jsou to, to jsou skrátka čísla,
ono je, to se to musí bráte.
Mnohem podle mě zajímavější je v prosinci,
když uvidíme to srovnání s dobou,
řekneme na konci roku 21, a nebo na konci roku 20,
a ten skok bude veliký.
To jsou ty úspory, o které koup je schopnost,
ta životní úroveň, o kterou české domácnosti přišli.
Takže dokud neskrótníme pardon, inflaci tak neporosteme.
No ano, dokud neskrótníme inflaci,
tak budeme stáknovat, to je ekonomický poznatek,
to je historický poznatek ze zemí,
které vysokou, o problém vysoké inflace prošli.
Stou je potřeba se vyrovnat,
a pak je možné znovu uvolni tu ekonomiku, aby roztal.
My máme kromě toho v České ekonomice,
ten fakt, že dotujeme spoustu,
firm, které už by jinak nepřežili,
čili nemají ten roztový potenciál.
Ale tečerstvě máme k dispozici analízu hospodářské komory,
jak je to s roztovými možnostmi České ekonomiky.
A já naprosto souhlasím s tím, když oni říkají

ten roztočný model, který Česká republika
měla a byl velmi úspěšný,
se ve všech směrech vyčerpал.
Všechny výhody, na kterých byl postaven,
kvalifikovaná ale levná pracovní síla,
poloha uprostřed, uprostřed Evropy, kvalitní vzdělávání.
Tak se vyčerpali v té podobě, na které on byl postaven.
My máme stále stejnou výhodnou polohu
uprostřed Evropy, ale čili na křižovatce transnitních toku,
jenom, že nemáme tu infrastrukturu vybudovanou,
že a to vůbec na úrovni 21. století.
Čili i ty výhody, které jsou neměnné,
jako poloha tak nevyužíváme.
A je potřeba opravdu razantní změny v České ekonomice,
aby začala znovu růst.
Já už jsem někde použila přídavná slova znovu.
Česká ekonomika v tuto chvíli je jako sportovec,
který má nějakou vážnou dlouhodobější nemoc.
Mononucleozu navíc má vysokou horečku,
a ještě mu v střídavě vypovídají ledviny
a vy ho pošlete na Olympiádu,
aby tam soutěžil s těmi nejlepšími
a dosáhl velkých výsledků.
To se skrátka nestane, dokud neskrotíme inflaci.
Dokud nedospojujeme trh práce,
což je jako byty částečně vypovídající ledviny,
a dokud nevyřešíme veřejné finance
vysokou nedovnováho veřejných financí,
což by řekla jako Mononucleozu,
tak do té chvíle ty olympijské výsledky.
Neučekávajme a ani toho pacienta na ty olympijské hry.
Neposílejme, ale rychleho připravujeme
v rámci možností, aby byl potom skopný soubert.
Zustanuli na úplný závěr
u té metafory sportovce nemocného.
Petr Fiehlá vědom si toho, že to není úplně dobré.
Vezměme si, že ministerstvo financí
nezvěřeno taky tu novou prognolu.
Je to pár týdnů zpátky, kdy tedy za letošek očekávat
pokles HDP ve vyšet dvou desetín procenta.
Příští do kalou už máme růst.
Tak Petr Fiehlá se stavil konzílium
ekonomu lékařů
v nervu, v národní ekonomické radě vlády

má vzniknout skupina nebo už je vzniklá
a vzáží se má začít zkházet
potvrděním Dominika Stroukala,
která by měla vymyslet ta prorůstová opatření?
Která by měla vzít v potas podle vás?
No, uvidíme, s čím tam skupina přijde,
ale já myslím, že by měla určitě vycházet
z analýzy, kterou má ta hospodářská komora
v tom už zveřejněném, nebo i s vás průmysl.
Protože je relativně jednodušší přít s těmi
teoretickými barierami, které máme
a které je potřeba zborit.
A těch je mnoho u nás opravdu mnoho
a jsou významné.
Ale nakonec, jestli česká ekonomika porosta,
nebo neporoste, bude výsledek toho,
jak budou prakticky dotažené.
Čili tam je opravdu hodně potřeba
vidět, kde ty opravdové problémy
na úrovni českého výzkumu
a na úrovni českých služeb výroby,
kde jsou.
Chápu, ale jeden bod, kdybyste měla zmínit,
a sponí jedno jediné opatření, co je za vás to zásadní.
Méco s čím je potřeba začít, máme
obrovské spoždění infrastruktura,
dopravní i energetická.
Je potřeba se podívat na trh práce.
Německou ekonomiku na začátku tisíc letí
neovičeně rozproudilo, nakoplo,
když je zavedla reformy trhu práce.
U nás já si nedovedu úplně představit,
že někdo by byl, že odbory byly ochotné
přijmout takováhle opatření.
Ale my je potřebujeme.
Česká republika potřebuje zase to šerší problematika,
ale potřebuje významnou redukci obcí.
To se může zdát, že to ne savisí s růstem.
Velmi to jsou visí s růstem.
To jsou visí úplně se vším.
Tak to máme tři body, dopravní infrastruktura
a energetická, takže vlastně čtyři trh práce
a množství obcí.
Regulace, potom celá ta regulace u nás je občížné

vůbec začít podnikání birokacie
obrovská úplně ve všem získat povolení na cokolivě.
Občížné daněvou soustavu máme
jednu z nejhorších nejkompikovanějších
ve vyspělém světě.
Stavební řízení, dosud jsme měli
na úrovni černé Afriky,
na úrovni subsaharské Afriky,
což tedy opravdová ostuda.
A máme například ze všech investorských,
takových širších mezinárodních investorských
šetření vyplývá,
že u nás je nízká předvídatelnost
obchodního práva.
Obchodních spodů, když firmy přijde do obchodních spodů,
nevědí, jak to dopadne,
zákony se soustavně mění,
jsou nepřehledné
a řízení trvají tak dlouho,
že mezi tím se mění
i vedení v těch firmách
a lidé nemají už tu pamět,
jak to celé vzniklo, ale mění se taky
ty soudní senáty.
Čili tohle je i nastřené
obchodního práva, obchodních spodů
velký blok.
Tak vám moc krát děkuju,
že jsme o tom mohli společným lovit.
Děkuji za pozvání.
Tohle už je všechno z Vinohradské
12 z pravodajského podkástu
Českého rozhlasu.
Dnes s ekonomkou Janou Matesovou
bývalou zástupkíní Česká
ve světové bance.
Bavili jsme se o tom, jak jen o tom
Česká ekonomika.
Vinohradská 12 má nachistanou
na tento týden sadu
dalších témat, ozveme další hosty
a jejich pohledy, názory
a informace, které mají
uslyšíte v jakékoliv podkástové

[Transcript] Vinohradská 12 / Úsporná kúra ministra Stanjury

aplikaci na webu irozhlas.cz
i ve vysílání
Českého rozhlasu Plus.
Naslyšenou zítra.